

TISKOVÁ ZPRÁVA

V letech 2005–2011 řešil osmnáctičlenný tým pod vedením doc. ThDr. Martina Prudkého na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze Výzkumný záměr Hermeneutika křesťanské, zvláště protestantské tradice v kulturních dějinách Evropy (MSM0021620802). Projekt se věnoval problematice porozumění, výkladu a interpretace rozmanitých projevů křesťanské tradice a vzájemnému dorozumění o nich v různých kulturních, duchovních a náboženských tradicích v českém a evropském multikulturním kontextu. Hermeneutickým zřetelem byly vzájemně koordinovány a metodicky propojovány činnosti v různých dílčích disciplínách teologie a filosofie, ať oborů svým zaměřením historických, systematických či praktických, a to zejména v příslušných oblastech epistemologie, analýzy, interpretace a komunikace.

Předmětem zkoumání byly jak texty (kanonické a klasické, mj. Bible a věroučné dokumenty, ale i příležitostné a solitérní), tak útvary neverbální (např. rituály a jiné projevy spirituality, organizační struktury církví a jejich dějinné realizace nebo fenomény politického působení konkrétních věroučných pozic). Věcně i organizačně byl projekt členěn do čtyř samostatnějších, ovšem vzájemně propojených okruhů: hermeneutika Bible, hermeneutika teologických nauk, hermeneutika církevních útvarů a hermeneutika projevů křesťanské spirituality. Ke všem okruhům patřilo také sledování dějinného a kulturního působení daných jevů.

Výsledky byly zveřejňovány především formou publikací. V rámci projektu bylo zpracováno a vydáno 35 knižních monografií, 156 článků ve vědeckých časopisech, 31 kapitol v knižních monografiích a 61 studií v recenzovaných sbornících. Významným počinem bylo zejména vydání základní monografie k problematice biblické hermeneutiky (Petr POKORNÝ, *Hermeneutika jako teorie porozumění: od základních otázek jazyka k výkladu bible*. Praha: Vyšehrad, 2005. 508 stran [ISBN: 978-80-7021-779-0]), která byla v přepracované podobě vydána také v prestižním americkém nakladatelství (*Hermeneutics as a Theory of Understanding*. Grand Rapids: Eerdmans, 2011 [ISBN: 978-0-8028-2721-0]). Pro oblast teologických nauk a jejich dějinného působení byly zpracovány jak monografie k aktuální systematicko-teologické rozpravě (např. Jan ŠTEFAN, *Karl Barth a ti druzí: Pět evangelických theologů 20. století: Barth – Brunner – Tillich – Althaus – Iwand* (Moderní česká teologie 200). Brno: CDK, 2005. 508 stran [ISBN: 80-7325-080-2] nebo Petr MACEK, *Novější angloamerická teologie*. Praha: Kalich, 2008. 265 stran [ISBN: 978-80-7017-100-4]), tak práce historické (Martin WERNISCH, *Politické myšlení evropské reformace*. Praha: Vyšehrad, 2011. 446 stran [ISBN: 978-80-7429-039-8]). Soustavné studie byly věnovány také organizačním formám a vnitřnímu životu církví, stejně jako projevům spirituality v kontextu současné kultury (mj. Ivana NOBLE, *Theological Interpretation of Culture in Post-Communist Context*. Farnham: Ashgate, 2010. 236 stran [ISBN: 978-1409400073]). Hermeneutický přístup byl aplikován i u prací prakticky orientovaných disciplín, např. homiletiky a liturgiky (Pavel FILIPI, *Pozvání k naději. Kapitoly o homiletické hermeneutice a exegesi*. Praha: Kalich, 2006. 264 stran [ISBN: 80-7017-028-X] a *Pozvání k oslavě: Evangelická liturgika*. Praha: Kalich, 2011. 272 stran [ISBN: 978-80-7017-149-3]). Jinou důležitou formou představení výsledků projektu byla účast na vědeckých konferencích a zejména jejich vlastní pořádání. V rámci projektu bylo uspořádáno celkem 35 vědeckých konferencí a mezinárodních symposií. Několik z nich se konalo v přímé spolupráci s prestižními mezinárodními vědeckými společnostmi (např. konference O roli teologie jako vědy na univerzitě, ve společnosti a v církvi, jež se konala ve spolupráci s evropskou oborovou vědeckou společností Wissenschaftlichen Gesellschaft für Theologie). Formou aktivní účasti na konferencích byli pravidelně zapojováni doktorandi a post-doktorandští spolupracovníci.

Práce na výzkumném záměru přispěla ke zvýšení odbornosti a stability akademických pracovníků. Znamenala výrazný přínos pro výchovu nastupujících vědeckých pracovníků (doktorandi, post-doktorandi). V rámci projektu byly pořízeny informační zdroje a databázové systémy, které jsou trvalým přínosem pro další vědeckou práci v oboru.

Svým významem zasahují výsledky projektu především do oblasti vlastního oboru teologie (částečně též filosofie a historie), v němž publikovanými výsledky i několikaletým koordinovaným působením mezi spolupracovníky a jejich žáky zanechává projekt výraznou formativní stopu. K podstatným rysům práce na projektu patří její ukotvení v mezinárodním prostředí, recepce výsledků v zahraničí a navázaná spolupráce.

K dalším nezanedbatelným a dlouhodobým efektům projektu patří jeho působení mimo akademické prostředí, zejména v ekumenickém prostředí církví, jmenovitě v českém kontextu. Zaměření projektu i jeho výstupy působí přímo či zprostředkovaně proti nebezpečí náboženského nebo ideologického fundamentalismu, proti nekritickému doktrinářství či pokusům o zneužití náboženských tradic a jejich komponent k účelovým manipulacím. Projekt přispěl k vytvoření nástrojů a postupů kritického myšlení v oblasti křesťanské teologie, jež naopak umožňují porozumění a prostředkování rozmanitých tradic, jež jsou pro české kulturní prostředí v evropském pluralitním kontextu relevantní.